

Соціально-економічний розвиток і
суспільно-політичне життя України в
2005-2013 рр. Віктор Янукович.
Загострення відносин з Російською
Федерацією. Україна в імперській
доктрині «русского міра».

1. Соціально-економічний розвиток і суспільно-політичне життя України в 2005–2013 роках

Соціально-економічний розвиток:

- ❖ **Економіка:** У 2005–2013 роках економіка України демонструвала циклічний розвиток. Після Помаранчевої революції (2004) економічне зростання сповільнилося через політичну нестабільність, але з 2006 року ВВП почав зростати (до 7–8% у 2007–2008 роках) завдяки експорту металів, зерна та хімічної продукції. Однак світова фінансова криза 2008–2009 років спричинила спад: ВВП скоротився на 15%, а безробіття зросло.
- ❖ **Реформи:** Реформи були обмеженими через внутрішні конфлікти між президентом Віктором Ющенком і прем'єр-міністром Юлією Тимошенко, а згодом — між Януковичем і опозицією. Корупція залишалася серйозною проблемою, а енергетична залежність від Росії (особливо газові контракти 2009 року) гальмувала розвиток.
- ❖ **Соціальні аспекти:** Зростання цін на комунальні послуги, низькі зарплати та пенсії викликали невдоволення. Водночас покращилися деякі соціальні показники, наприклад, доступ до освіти та медицини, але нерівність між регіонами (захід і схід) зберігалася.

Суспільно-політичне життя:

- **Політична нестабільність (2005–2010):** Президентство Ющенка (2005–2010) було позначене конфліктами між ним, Тимошенко та Партією регіонів. Коаліції в парламенті часто розпадалися, що блокувало реформи. Конституційна криза 2007 року призвела до дострокових виборів.
- **Президентство Януковича (2010–2013):** Після перемоги на виборах 2010 року Віктор Янукович сконцентрував владу, обмежуючи свободу слова, преси та опозиції. У 2010 році Конституційний Суд скасував реформу 2004 року, відновивши президентсько-парламентську систему, що посилювало авторитаризм. У 2011 році Юлію Тимошенко ув'язнили за політичними мотивами, що викликало міжнародну критику.
- **Невдоволення суспільства:** Зростало розчарування в обіцянках Помаранчевої революції. Економічні проблеми, корупція та авторитаризм Януковича стали основою для протестів, які згодом переросли в Революцію Гідності (2013–2014).

Віктор Янукович

Хто він? Віктор Янукович — український політик, четвертий президент України (2010–2014). Лідер Партії регіонів, представник східних і південних регіонів, де сильні проросійські настрої.

політику. Янукович відновив сильну президентську владу, обмежує її демократію. Він призначив лояльних суддів, контролював ЗМІ та переслідував опозицію (зокрема, Тимошенко та Ющенка). У 2012 році ухвалили "закон про наклеп", який критикували як антидемократичний.

- Економіка:** У період його правління економіка відновлювалася після кризи, але залежність від Росії (газові контракти, підтримка російських компаній) зросла. Корупція досягла небувалих масштабів, а "сім'я" Януковича (його близьке оточення) контролювала великі підприємства.

- Зовнішня політика:** Янукович балансував між Росією та ЄС, але зрештою відмовився від підписання Угоди про асоціацію з ЄС у листопаді 2013 року під тиском Росії, що стало каталізатором Революції Гідності.

- Падіння:** У лютому 2014 року, під час Революції Гідності, Янукович втік до Росії після масових протестів і кровопролиття (зокрема, розстрілів на Майдані в лютому 2014 року). Верховна Рада відправила його у відставку, а в 2015 році його заочно засудили за державну зраду.

3. Загострення відносин з Російською Федерацією

- ◆ **Контекст 2005–2013 років:** Після Помаранчевої революції Росія розглядала Україну як загрозу своїм геополітичним інтересам. Ющенко активно просував інтеграцію з НАТО та ЄС, що викликало опір Москви. У 2006 і 2009 роках виникли "газові війни" — Росія різко підвищила ціни на газ для України, використовуючи "Газпром" як інструмент тиску.
- ◆ За Януковича відносини спочатку покращилися, оскільки він був більш лояльним до Росії. У 2010 році Україна продовжила перебування Чорноморського флоту Росії в Криму до 2042 року в обмін на знижки на газ.

Ключові конфлікти:

- **Газові суперечки:** У 2009 році "Нафтогаз України" і "Газпром" підписали контракт, який критикували як не вигідний для України через високі ціни та борги.
- **Відмова від Угоди з ЄС (2013):** У листопаді 2013 року Янукович під тиском Росії відмовився підписувати Угоду про асоціацію з ЄС, що викликало масові протести (Євромайдан) і погіршило відносини з Європою, але тимчасово покращило з Росією.
- **Наслідки:** Загострення досягло піку в 2014 році, коли Росія анексувала Крим і підтримала сепаратистів на Донбасі після Революції Гідності, що призвело до війни.

4. Україна в імперській доктрині «русского мира»

◆ Що таке "русский мир"? "Русский мир" — ідеологічна доктрина, яку Росія почала активно просувати з 2000-х років, особливо за президентства Володимира Путіна. Вона стверджує, що російська мова, культура та історія є єдиними для всіх слов'янських народів, зокрема українців і білорусів, і що Росія має "історичне право" захищати їх від "зовнішнього впливу" (наприклад, Заходу).

- ◆ **Відношення до України (2005–2013):** Росія розглядала Україну як частину своєї "спадщини", стверджуючи, що українська ідентичність — це "штучний конструкт". У цей період Москва фінансувала проросійські організації, ЗМІ та політичні партії в Україні (наприклад, Партію регіонів).
- ◆ "Русский мир" використовувався для підтримки російськомовного населення в Україні, особливо на сході та півдні, де наголошували на "культурній єдності" з Росією.
- ◆ Росія критикувала спроби України інтегруватися в НАТО та ЄС, називаючи це "розколом слов'янського світу".

Практичне втілення:

- У 2008 році Росія вторглася до Грузії, демонструючи готовність захищати "русский мир" силою. Це стало попередженням для України.
- У 2013–2014 роках, під час Революції Гідності, Росія активно використовувала "русский мир" як ідеологічну основу для анексії Криму та підтримки сепаратистів на Донбасі, стверджуючи, що захищає "російськомовне населення".
- **Наслідки для України:** Доктрина "русского мира" стала однією з причин війни 2014 року, а також підірвала довіру між Україною та Росією. Україна відреагувала на це посиленням національної ідентичності, декомунізацією та відходом від російського культурного впливу.